

P&C

Pravno-informacijski center nevladnih organizacij - PIC

Projekt »Vzpostavitev lokalnih razvojnih fundacij«

Povzetek analize

Vzpostavitev lokalnih razvojnih fundacij (LRF)

dobra družba

izkoristimo potencial nevladnih organizacij

KAZALO

1. LOKALNE RAZVOJNE FUNDACIJE (LRF)	4
1.1. DEFINICIJA LOKALNE RAZVOJNE FUNDACIJE	4
1.2. ZNAČILNOSTI LOKALNIH RAZVOJNIH FUNDACIJ	4
1.3. CILJI LOKALNIH RAZVOJNIH FUNDACIJ	5
1.4. AKTIVNOSTI LOKALNIH RAZVOJNIH FUNDACIJ	5
1.5. OSNOVNI POGOJI ZA USPEŠNO USTANOVITEV LRF OZIROMA LOKALNE FILANTROPIČNE ORGANIZACIJE	6
1.6. DESET KORAKOV ZA USTANOVITEV IN RAZVOJ LRF (izkušnje iz Srednje in Vzhodne Evrope)	8
1.7. ORGANIZACIJE ZA PODPORO LRF	8
2. MODEL LRF V SLOVENIJI - RAZPRAVA	9
2.1. NEKATERI SPLOŠNI DEJAVNIKI VZPOSTAVITVE LRF	9
2.1.1. Primernost umestitve LRF v razvojne procese v Sloveniji	9
2.1.2. Pomembnost LRF v razmerju do ostalih mehanizmov razvoja	9
2.1.3. Umestitev LRF v lokalno okolje	10
2.1.4. Razvitost prostovoljstva	10
2.1.5. Politične spremembe (lokalni in državni nivo)	11
2.2. GEOGRAFSKO OBMOČJE DELOVANJA LRF	11
2.3. PRAVNI STATUS LRF	13
2.3.1. Pravna subjektiviteta LRF	13
2.3.2. LRF kot oseba javnega ali zasebnega prava	13
2.3.3. Ali je statusna oblika LRF odločilna	13
2.3.4. LRF kot obstoječa organizacija in LRF kot nov subjekt	14
2.3.5. Poseben pravni status LRF	16
2.4. FINANCIRANJE LRF	16
2.4.1. Financiranje LRF kot konkurenca obstoječim shemam financiranja	16
2.4.2. Pluralnost finančnih virov in njihova dosegljivost	17
2.4.3. Minimalno ustanovitveno premoženje	17
2.4.4. Javna sredstva na nacionalnem nivoju	18
2.4.5. Javna sredstva lokalne skupnosti	18
2.4.6. Pridobitna dejavnost LRF	18
2.4.7. Donacije posameznikov	19
2.4.8. Družbena odgovornost gospodarskih subjektov	19
2.4.8. Programi finančnih institucij	20
2.4.9. Upravljanje sredstev	20
2.4.10. Sredstva za izvajanje regionalne strukturne politike	20
2.4.11. Druga tuja sredstva	21
2.5. DAVČNI STATUS LRF	21
2.6. DEJAVNOSTI LRF	22
2.7. UPRAVLJANJE IN NADZOR LRF	23
2.7.1. Človeški viri	23
2.7.2. Organi in sodelovanje javnosti	23
2.8. ORGANIZACIJE ZA PODPORO LRF	24
2.8.1. Skrbnik razvoja LRF v Sloveniji	24
2.8.2. Podporni skrbnik LRF	24
2.8.3. Podporna mreža LRF	25
2.9. LRF INFO LIST	27
2.9.1. Terminološki pomen LRF	27

2.9.2. Kaj je LRF.....	27
2.9.3. Kaj je namen LRF.....	27
2.9.4. Kakšno podporo nudi LRF	27
2.9.5. Kje in komu LRF nudi podporo.....	27
2.9.6. Dejavnosti LRF.....	28
2.9.7. Zakaj so LRF potrebni	28

1. LOKALNE RAZVOJNE FUNDACIJE (LRF)¹

1.1. DEFINICIJA LOKALNE RAZVOJNE FUNDACIJE

LRF² je v grobem rečeno organizacija, ki jo upravljajo člani skupnosti za člane skupnosti. Je nekakšen lokalni posrednik med individualnimi in korporacijskimi donatorji na eni in neprofitnimi organizacijami na drugi strani. Operira predvsem z denarjem, časom, talentom in idejami. Njihova fleksibilnost in personalizirane storitve omogočajo donatorjem, da sami določajo, kako, kje in v kakšnem časovnem okviru naj se njihov denar porabi.

LRF so neodvisne filantropične organizacije. Zbirajo, upravljajo in razdeljujejo donacije, ki jih dobijo od velikega števila večinoma lokalnih donatorjev. Glavni cilj fundacij je izboljšanje kvalitete življenja na določenem geografskem območju, ponavadi mesta ali občine (okraja, pokrajine; odvisno od regionalne delitve posamezne države). Fundacije ta cilj zasledujejo z vključitvijo lokalnih prebivalcev in razdeljevanjem sredstev, kakor tudi z oblikovanjem partnerstva z lokalnimi podjetji, lokalnimi oblastmi in neprofitnimi organizacijami. Fundacije so trajne in dolgoročne predvsem zaradi premoženja, ki ga dobivajo od različnih donatorjev in ki ga porabijo v dobrodelne namene (finančna podpora lokalnih neprofitnih organizacij, da bi okrepili nevladni sektor na lokalnem nivoju, dodeljevanje štipendij revnim mladostnikom, da bi pospešili razvoj lokalne skupnosti ipd.). Trajno premoženje fundacije daje donatorjem zagotovilo, da bo njihov finančni prispevek imel dolgoročne učinke v skupnosti. V okviru fundacije so lahko ustanovljeni tudi ožji skladi, sestavljeni iz premoženja, ki so ga donatorji namenili za točno določen namen (t.i. 'omejena sredstva').

Po definiciji Suzanne Feurt, ki postaja že klasična, je LRF *neodvisna filantropična organizacija, ki deluje na določenem teritoriju in ki sčasoma*

- *zgradi stalen skupek sredstev, ki so jih podarili različni donatorji;*
- *tem donatorjem zagotavlja storitve;*
- *na svojem teritoriju zagotavlja in opravlja storitve, ki zadovoljujejo trenutne in dolgoročne potrebe skupnosti.*

1.2. ZNAČILNOSTI LOKALNIH RAZVOJNIH FUNDACIJ

LRF se morajo v posameznih državah prilagoditi različni tradiciji, zgodovini, kulturi in potrebam. Kljub temu pa lahko ugotovimo, da imajo nekaj skupnih značilnosti, ki jih ločijo od drugih ustanov in neprofitnih organizacij.

---

¹ V Srednji in Vzhodni Evropi se za LRF večinoma uporablja termin *lokalna filantropična organizacija*, saj LRF kot pravna oblika v večini pravnih ureditev še ne obstaja. LRF se ponavadi registrirajo kot ustanove.

² Prvi LRF (the Cleveland Foundation) je leta 1914 ustanovil bankir in odvetnik Frederick H. Goff. V ZDA so LRF eden najhitreje rastočih dobrodelnih sektorjev. Od takrat se je ideja o LRF razširila v 41 držav (Avstralija – prvi je bil ustanovljen leta 1983, Nova Zelandija – 1988, Severna Irska – 1979, Bolgarija – 1992, Slovaška – 1994, Nemčija – 1996, Italija – 1999, Poljska – 1999, itd.).

- **Neodvisnost.** LRF je samostojna pravna oblika, ki je ustanovljena izključno v dobrodelne namene in je neodvisna od nadzora ali vpliva drugih organizacij, vlade ali donatorjev;
- **Teritorialna orientiranost.** LRF se osredotoča na določen teritorij, geografsko področje, ponavadi vas ali mesto;
- **Znanje.** LRF zelo dobro pozna teritorij, na katerem deluje, vključno s potrebami, priložnostmi, ljudmi in institucijami.
- **Vključenost.** V svoje aktivnosti vključuje vse skupine lokalnega prebivalstva in vse vrste institucij (npr. so člani upravnega odbora in posvetovalnih komisij, vključeni so kot donatorji ali upravičenci itd.);
- **Trajnost.** Podarjena sredstva fundacijam omogočajo načrtovanje vnaprej in spopadanje z dolgoročnimi problemi v skupnosti; donacije so dolgoročna naložba, fundaciji in upravičencem omogočajo finančno trajnost in varnost;
- **Inovativnost.** LRF neprestano išče nove ideje in pristope v sodelovanju z donatorji, neprofitnimi organizacijami in skupnostjo;
- **Fleksibilnost.** Fundacija sprejema različne oblike premoženja od različnih tipov donatorjev in odgovarja širokemu spektru interesov in potreb skupnosti;
- **Odgovornost.** LRF ima odprto in transparentno politiko in prakso glede vseh vidikov delovanja, splošno javnost in donatorje redno obvešča o svojih namenih, aktivnostih in finančnem položaju.

1.3. CILJI LOKALNIH RAZVOJNIH FUNDACIJ

Kljub različnim pravnim oblikah, v katerih se pojavljajo LRF, se je oblikovalo jedro skupnih ciljev in namenov:

- Služiti kot neodvisni mehanizem za posameznike in skupine, ki bi radi prispevali svoj denar, čas in talente za izboljšanje skupnosti;
- Aktivno vključevanje ljudi in skupin za čim večjo participacijo in čim širšo bazo ljudi, ki so se sposobni spopadati s problemi skupnosti;
- Podpora skupin in dejavnosti, katerih cilj je izboljšati blaginjo skupnosti;
- Zbiranje sredstev od lokalnih virov za izvajanje dejavnosti;
- Skrbno in razsodno upravljanje s finančnimi sredstvi, ki je čim bolj v skladu z željami donatorjev.

1.4. AKTIVNOSTI LOKALNIH RAZVOJNIH FUNDACIJ

LRF skupnosti zagotavlja pet različnih, a povezanih aktivnosti:

- **Iskanje sredstev.** LRF zbira, upravlja in razdeljuje finančna sredstva za trenutne in dolgoročne koristi lokalne skupnosti. Denar dobiva od širokega kroga donatorjev, tako od fizičnih oseb kot od podjetij, dobrodelnih skladov in javnih oseb. Pri tem je poudarek predvsem pri iskanju podpore pri lokalnih virih. Primarni cilj fundacije je zgraditi trajno, neprestano rastočo premoženjsko bazo, ki bo skupnosti služila tudi v prihodnosti. Zbiranje donacij je glavna prioriteta sklada.

- **Finančno upravljanje.** Fundacija igra vlogo varuha dobljenih sredstev, ki jih investira in nadzira njihovo porabo. Upošteva investicijska načela in neodvisne ter strokovne nasvete o upravljanju investiranih sredstev.
- **Storitve za donatorje.** LRF donatorjem ponuja fleksibilne, stroškovno učinkovite storitve, ki so prilagojene njihovim interesom in kapacitetam. Donatorji lahko nakažejo sredstva brez omejitev, ki se lahko porabijo za zadovoljitev katerikoli potreb skupnosti ali pa sredstva nakažejo za točno določen namen ali organizacijo, ki ji želijo pomagati. Donacije so lahko denarne ali v obliki poročstva, nepremičnin ali materialnih dobrin.
- **Investicijska in programska podpora.** Z uporabo obresti od investicij LRF financira programe, ki zadovoljujejo širok krog lokalnih potreb. Ker fundacija na lokalni razvoj gleda celovito, se sredstva porabijo za področja, kot so zdravstvene storitve, izobraževanje, okolje, ekonomski razvoj, umetnost in kultura. Prioritete se oblikujejo na podlagi spremljanja lokalnih pogojev, analize manjkajočih storitev in sredstev in z reagiranjem na spreminjajoče se potrebe. Celoten proces dodeljevanja sredstev z informiranjem spodbujajo lokalne posvetovalne komisije.
- **Vodenje skupnosti.** LRF kot pospeševalec, sklicatelj sestankov, pobudnik ali posrednik zagotavlja tudi vodenje reševanja problemov. Kot nevtralnno telo lahko spodbuja skupne akcije z drugimi ustanovami in partnerstvo med javnim in zasebnim sektorjem ter predstavlja lokalna projekte nacionalnim in mednarodnim virom sredstev.

LRF torej pridobivajo finančna sredstva s provizijami, ki jih vlagateljem zaračunajo za upravljanje z njihovim premoženjem ali pa dobijo sredstva od donatorjev, ki želijo neposredno podpirati dobrodelne aktivnosti. V začetni fazi razvoja dobivajo sredstva tudi od drugih dobrodelnih skladov ali lokalnih/nacionalnih vlad, ki želijo spodbujati razvoj LRF. Ta sredstva se potem porabijo za projekte na različnih področjih, za katere fundacija oceni, da bodo skupnosti najbolj v pomoč ali pa se z njimi podprejo druge organizacije, ki pomagajo skupnosti.

1.5. OSNOVNI POGOJI ZA USPEŠNO USTANOVITEV LRF OZIROMA LOKALNE FILANTROPIČNE ORGANIZACIJE³

Pogoji izhajajo iz raziskave, ki so jo v ZDA opravili leta 1988 in se nanašajo na vse lokalne filantropične organizacije in ne samo na LRF.

- Nastajajoča lokalna filantropična organizacija (LFO) mora razumeti koncept LRF in poznati njene potencialne dejavnosti:
  - o Vodstvo LFO se mora zavedati vseh vlog, ki jih organizacija lahko igra v skupnosti;
  - o Vodstvo LFO mora biti seznanjeno z osnovnimi pogoji in zahtevami za razvoj organizacije;

³ Povzeto po Steven E. Mayer: *Lokalna filantropija v Srednji in Vzhodni Evropi (Community Philanthropy in Central and Eastern Europe)*, Effective Communities Project Minneapolis, Minnesota, ZDA, ob pomoči ustanove Charles Stewart Mott Foundation, www.usig.org

- o Vodstvo LFO mora natančno poznati potrebe skupnosti (probleme, sredstva, institucije, ovire), ki ji bo služilo.
- Nastajajoča LFO mora imeti člane odborov, ki so predani organizaciji in ciljem razvoja:
  - o Člani odborov morajo biti ljudje, ki jih skupnost spoštuje in ki predstavljajo interese lokalne, regionalne skupnosti ali demografske skupine;
  - o Člani skupnosti morajo biti pripravljeni in zmožni govoriti in delovati v interesu organizacije;
  - o LFO mora imeti izvršnega direktorja, zaposlenega za poln delovni čas, ki je strokovno podkovan, izkušen in sposoben imenovati člane odborov in zagotavljati kontinuiteto delovanja.
- Nastajajoča LFO mora imeti osnovne administrativne mehanizme za začetek in nadaljnje delovanje:
  - o LFO mora imeti urejen pravni status kot NVO in mora biti neodvisna od drugih organizacij;
  - o Sprejeti mora predpise in poslovnike za upravljanje organizacije;
  - o Sprejeti mora izjavo o poslanstvu, v kateri opiše svoje namene, in sprejeti akcijski načrt dejavnosti za naslednji dve leti;
  - o Sprejeti mora politiko finančnega računovodstva in poročila.
- Nastajajoča LFO mora zbrati finančna sredstva za administrativne stroške in izvajanje projektov:
  - o Narediti mora oceno o možnih prispevkih skupnosti;
  - o Imeti mora proračun, ki vsebuje zanesljive finančne vire;
  - o Imeti mora formalni načrt za zbiranje sredstev iz različnih virov. Načrt mora vsebovati natančne cilje, vloge odborov in osebja, pričakovanja in časovno oceno.
- Nastajajoča LFO mora razviti koristno vlogo v skupnosti:
  - o Imeti mora dovolj predstavitvenih materialov o potencialih organizacije za ozaveščanje ključnih segmentov skupnosti;
  - o S spodbudami, posvetovanjem, nudenjem opreme in prostora za sestanke mora podpirati različne NVO in skupine državljanov;
  - o Spodbujati mora sestanke za izmenjavo idej in mnenj. Iskati mora nove priložnosti za doseganje skupnih ciljev;
  - o Posebej odločna mora biti pri razdeljevanju sredstev.

1.6. DESET KORAKOV ZA USTANOVITEV IN RAZVOJ LRF⁴ (izkušnje iz Srednje in Vzhodne Evrope)

- **Korak 1:** razširitev informacij o konceptu LRF, naj koncept najde svoje prvake ("champions");
- **Korak 2:** identificiranje NVO, podjetij in javnih voditeljev, ki veliko dajo na vrednote, in skupnosti z najvišjim potencialom;
- **Korak 3:** seznanitev lokalnih prvakov z LRF iz drugih evropskih držav;
- **Korak 4:** izdelava študije izvedljivosti in identificiranje načinov za pomoč lokalnim skupinam pri gradnji lokalne kredibilnosti in lokalne podpore konceptu;
- **Korak 5:** zagotovitev tehnične pomoči ustanovitvenemu odboru pri registraciji in razvoju politik;
- **Korak 6:** najdba trajnostne operativne podpore;
- **Korak 7:** omogočanje možnosti za izobraževanje osebja in članov odbora iz izkušenj drugih;
- **Korak 8:** ponovno definiranje vloge in vzajemnih pričakovanj z LRF, da bi se v razvoju koncepta zagotovila maksimalna učinkovitost;
- **Korak 9:** pomoč LRF pri razvoju (potrebna je fleksibilnost) in zagotavljanje povratnih informacij o njegovi vlogi v skupnosti;
- **Korak 10:** ustvaritev priložnosti za povratne informacije, pridobivanje znanja, razumevanje pravnega in davčnega okolja.

1.7. ORGANIZACIJE ZA PODPORO LRF

Organizacija za podporo LRF je neprofitna organizacija (ustanova, društvo,...), ki z informiranjem, svetovanjem, izobraževanjem in mreženjem pomaga nastajajočim ali že ustanovljenim LRF. S svojim delovanjem spodbuja razvoj LRF, razvija njihove aktivnosti, postavlja standarde delovanja in s povezovanjem izkušenj posameznih LRF povečuje njihovo kreativnost.

Glavne vloge teh organizacij:

- promocija (npr. načela in vrednote LRF);
- zaščita (npr. spremljanje in obravnavanje izzivov in groženj, s katerimi se spopadajo LRF);
- profesionalizacija (npr. izboljšanje strokovnega in organizacijskega znanja osebja in odborov).

Organizacija za podporo lokalnim skladom (OPLS) pomaga z:

- **informiranjem splošne javnosti o delu neodvisnega sektorja in lokalne filantropije.** Splošno javnost informira o delu neodvisnega sektorja, vključno z NVO, ustanovami in civilnimi skupinami. Poudarja lokalne primere neformalne

---

⁴ Povzeto po Study Material, Transfer of Know-how on Community Foundations – Twinning Project with Slovakia

- filantropije – ljudi, ki delujejo za blaginjo skupnosti. Prizadeva si za spodbujanje teh dejavnosti in njihov nadaljnji razvoj. Skratka, promovira LFO in njihovo delo.
- **Pomaga lokalnim voditeljem pri prvih korakih ob ustanavljanju LFO.** OPLS daje informacije o vseh pogojih, ki morajo biti izpolnjeni za ustanovitev LFO. Podpira lokalne voditelje, ki kažejo interes za ustanovitev svoje organizacije. Druge sektorje – civilne skupine, nevladne, vladne in poslovne organizacije – ozavešča o LRF, da bi čim boljše sodelovali in s tem ustvarili čim večje možnosti za izboljšanje skupnosti.
  - **Nastajajočim LFO pomaga pri razvijanju njihovih kapacitet.** OPLS svetuje in pomaga pri formalnem strukturiranju LFO. Pokaže primere organizacijskega razvoja, koristnih aktivnosti in projektov ter študije drugih skupnosti, ki so že ustanovile svoje LFO. Vsem LFO v nastajanju nudi možnost, da se poučijo o nastanku drugih organizacij in njihovem upravljanju.
  - **Za nastajajoče LFO zbira finančna in druga sredstva.** OPLS se trudi, da bi izboljšala pravno in finančno okolje lokalne filantropije in celotnega sektorja. Išče vire financiranja in pomaga pri zbiranju filantropičnega kapitala pri lokalnih podjetjih, multinacionalnih korporacijah, ki delujejo na lokalnem nivoju, skladih Evropske unije in tujih ustanovah z namenom, da bi pokrili stroške ustanavljanja, osnovnega upravljanja, izobraževanja in majhnih projektov. Svetuje donatorjem. Deluje kot posrednik, ki upravlja transfere LRF.

2. MODEL LRF V SLOVENIJI - RAZPRAVA

2.1. NEKATERI SPLOŠNI DEJAVNIKI VZPOSTAVITVE LRF

2.1.1. Primernost umestitve LRF v razvojne procese v Sloveniji

Tako na nevladni strani (Strategija razvoja NVO ipd.) kot tudi na vladni strani (Strategija sodelovanja z NVO ipd.) dajejo različni dokumenti podlago za izgradnjo in krepitev mehanizmov sodelovanja in partnerstva. Strategija regionalnega razvoja med načeli našteva partnerstvo in za njegovo uveljavitev tudi uvajanje novih institutov in organiziranosti, Nacionalni program razvoja trga dela in zaposlovanja pa med ukrepi navaja spodbujanje razvojnih partnerstev na funkcionalno zaključenih območjih. Načela družbene odgovornosti podjetij dajejo podjetjem jasne usmeritve v smeri gradnje partnerstva. Vse naštetu daje podlago in na načelni ravni podpira uvajanje LRF v slovenski prostor.

2.1.2. Pomembnost LRF v razmerju do ostalih mehanizmov razvoja

V procesih vzpostavljanja aktivnejšega sodelovanja med NVO in vlado oz. lokalnimi oblastmi je bilo na strani NVO jasno izraženo stališče po uvajanju novih mehanizmov razvoja in financiranja, vendar ob hkratni uravnoteženosti in pluralnosti le teh. NVO dosedaj LRF kot mehanizma še niso predlagale, po naši oceni je razlog nepoznavanje

njegove koristnosti. NVO so v preteklosti že predlagale nekatere rešitve, pomembne za delovanje LRF - npr. razvojni sklad za financiranje NVO in davčni kredit (1%+1%+razlika do 1%). Gre za različne mehanizme, ki se smiselno dopolnjujejo, čeprav je vprašanje realnosti uvedbe vseh naštetih. LRFji tudi po tujih izkušnjah (Slovaška) niso odločilen (edini) mehanizem za razvoj, enako je pričakovati tudi v Sloveniji. Glede na možnost sofinanciranja s strani tujega donatorja (Trust sredstva so na voljo do marca 2007, morda tudi drugi viri – npr. sredstva s strani norveške vlade) je razvoj in delo na LRF smiselen.

2.1.3. Umestitev LRF v lokalno okolje

V analizi SWOT (izvedeni v okviru projekta po študijskem obisku na Slovaškem) je kot nevarnost opredeljen problem že vzpostavljenih močnih povezav med občinami in NVO. V tujini (npr. Slovaška) ugotavljajo, da je v nekaterih okoljih težko vzpostaviti nove mehanizme kot je LRF. Nevarnost lahko pomeni zlasti dejstvo, da so sprejeti kot nevarnost oz. konkurenca tudi med NVO. Ocenjujemo, da se je v Sloveniji temu moč izogniti z dobro predstavitvijo prenosti LRF in vzpostavitvijo takšnega razvoja, ki ne bo ogrožal lokalnih NVO, ampak spodbujal njihov razvoj.

Zato je potrebna pazljivost pri izbiri okolja za uvajanje prvih LRF – odločilna je partnerska klima (po izkušnji Poljske, kjer so iskali okolje, v katerem lokalni voditelji izkažejo interes) in visok prag sprejemljivosti za nove ideje in rešitve. Smiselno je podpreti razvoj samo v okoljih, kjer je interes v smislu razvojnega partnerstva jasno izražen s skupno izjavo o nameri. Kot motivacijo je potrebno poudariti (verjetno) enkratnost sredstev tujega donatorja za zagon. NVO mora biti jasno razloženo kaj je LRF in s kakšnimi ukrepi bo doseženo, da se zaradi LRF ne bodo zmanjšala sredstva zanje, ampak povečevala. Dobro bi bilo, če bi bila izjava o nameri nadgrajena s sporazumom o sodelovanju, v katerem partnerji jasno izrazijo kaj prispevajo (NVOji – prostovoljno delo kot ocenljivo kategorijo, znanje itd., donatorji in občina sredstva in podporo itd.). Tudi morebitna nenaklonjenost v nekaterih okoljih ne more biti ovira, saj ni nujno, da bo šlo (vsaj v prvi fazi) za mehanizem na področju celotne države. Nenaklonjena okolja potrebujejo več časa in znanja o LRF. Uspešno delovanje pilotskih LRF bo zagotovo pomagalo odpirati vrata v manj naklonjenih okoljih.

2.1.4. Razvitost prostovoljstva

V SWOT analizi je bila kot nevarnost opredeljeno premalo spoštovanja do prostovoljstva. Po tujih izkušnjah (ZDA) je vloga prostovoljcev pomembna pri dejavnosti LRF (sodelujejo pri ugotavljanju potreb družbe, pri ocenjevanju prošenj ipd.). Če v oceno financiranja vključimo tudi prispevek volonterjev in ga finančno ovrednotimo potem (po Hopkinsu) njegov delež presega delež v sredstvih. Zato je prostovoljstvo pomembno tudi v Sloveniji. Dejstvu, da prostovoljstvo v Sloveniji zakonsko ni zadovoljivo urejeno (da je sicer predlog zakona pripravljen, vendar ni v nobeni proceduri) ocenjujemo kot slabost, vendar ne more odločilno preprečiti razvoja LRF. Že v obstoječem okolju nekatere NVO

(izjemno) uspešno vključujejo prostovoljstvo v svoje delo in takšne primere dobre prakse morajo (lahko) posnemajo tudi LRF. Priporočamo, da se znotraj LRF (oz. v podporni organizaciji) vzpostavi mehanizem enotnega finančnega vrednotenja prostovoljnega dela ("plačilni razredi za prostovoljno delo"). LRF lahko takšen delež "tržijo" pri donatorjih kot lastno financiranje oz. financiranje NVOjev. Pri tem je potrebno upoštevati nekatere že začete aktivnosti v nevladnem sektorju.

2.1.5. Politične spremembe (lokalni in državni nivo)

Vloga lokalnih skupnosti oz. problem lokalnih volitev in zamenjav v vodstvu lokalnih skupnosti v letu 2006 je bila izražena v SWOTu kot nevarnost, pa tudi priložnost. Slovaški primer kaže, da so LRF ustanovljeni v sodelovanju z lokalno vlado izpostavljeni političnim spremembam, saj je vsakokratno sodelovanje odvisno od politične opcije. Glede na močan vpliv politike na lokalnem nivoju v Sloveniji menimo, da je nujno lokalno oblast pritegniti k projektu (in je za uspeh odločilna), vendar ni potrebno, da so lokalne oblasti soustanovitelj LRF. S tem se manjša odvisnost od vsakokratnih političnih razmer. Boljše je "mehkejšo" sodelovanje, ki mora biti prepoznavno tudi v javnosti in javno zavezovati lokalne skupnosti – zato so izjave o nameri ter sporazumi o sodelovanju primerna metoda vključevanja lokalne skupnosti v proces.

Na državnem nivoju je od (relativno) nove vlade v prvi polovici leta 2005 pričakovati odgovor ali in kako želi podpirati razvoj NVO. Glede na relativno hitrost priprave in sprejemanja predpisov in politik nove vlade (včasih tudi brez primernih analitičnih podlag) ocenujemo, da bi skrbnik razvoja LRF na nacionalnem nivoju vladi lahko predlagal tudi zakonsko ureditev (npr. po vzoru Zakona o podpornem okolju za podjetništvo bi predlagali Zakon o podpornem okolju za splošnokoristno nepridobitno dejavnost (opisni naslov), kjer bi predvideli npr. LRF in jim zagotovili poseben položaj in sredstva). Dosedanje sicer kratke izkušnje nove vlade (Študentska organizacija in Zakon o dohodnini ipd.) kažejo na realno možnost za uspeh takšnega (nepričakovanega) predloga. Možnost uspeha je realna, če bi takšno potrebo izrazili tudi v okviru CRP raziskave o pravnem in ekonomskem okolju za delovanje NVO, ki bo končana v letu 2005 in v okviru katere NVO (kot del strokovne ekipe) sodelujemo. Ministrstvo za javno upravo je v mesecu maju 2005 jasno izrazilo namen realizirati priročila strokovne ekipe, ki dela na projektu.

2.2. GEOGRAFSKO OBMOČJE DELOVANJA LRF

Tuje izkušnje (Poljska) kažejo, da je področje delovanja LRF od 4.000 (Slovaška) do približno 250.000 prebivalcev, kar je še zgornja meja za oblikovanje občutka skupne pripadnosti. V ZDA LRF delujejo v regijah z več kot 200.000 prebivalci.

V Sloveniji je določitev geografskega področja relativno zahtevna. Menimo, da je smiselno delovanje na širšem geografsko zaokroženem območju, na katerem se odvija pomemben del družbenih, gospodarskih in kulturnih odnosov tam živečega prebivalstva

in na katerem je - glede na površino ozemlja, število prebivalstva ter obstoječih in potencialnih gospodarskih zmogljivosti - mogoče planirati razvoj, ki bo pospeševal gospodarsko, kulturno in socialno ravnotežje. Po enakem kriteriju naj bi se oblikovale tudi pokrajine v Sloveniji.

Druga možnost bi bila vezanost na statistične regije oz. infrastrukturo (zlasti ker so na področju 12 statističnih regij oblikovane tudi Regionalne razvojne agencije). Smiselna bi bila tudi vezanost na regionalno strukturo gospodarskega sektorja – npr. na območne zbornice v okviru Gospodarske zbornice (Celje, Dravograd, Kopr, Kranj, Krško, Ljubljana, Območna zbornica Maribor, Murska Sobota, Novo mesto, Nova Gorica, Postojna, Trbovlje, Velenje), ki predstavljajo interese članov iz posameznih regij oz. območij ali pa vezanost na teritorialno organiziranost Združenj delodajalcev Slovenije.

Glede na dosedanji razvoj NVO in splošnokoristne dejavnosti je ključni problem, ali je realno pričakovati, da bo LRF že ob samem ustanavljanju oz. razvoju lahko pokrilo določeno zaokroženo geografsko področje, glede na kadrovske in drugo podhranjenost in dejstvo, da je ustanavljanje LRF proces. Zlasti je to lahko težava, ker na nivoju lokalnih skupnosti praktično ni mogoče v kratkem času zagotoviti sodelovanja večih občin, enako je lahko problem (po izkušnjah iz tujine), da gospodarstvo ne želi sodelovati v programih, ki niso v ožjem okolju, kjer delujejo podjetja.

Raziskave v Sloveniji sicer kažejo, da bi gospodarstvo doniralo še več (45% jih je izpostavilo pomanjkanje denarja), vendar korelacija med BDP in donacijami (tudi za posameznike) ni dokazana (in v praksi marsikdaj negirana z zbranimi relativno visokimi sredstvi v revnejših okoljih), zato menimo, da ni odločilno kakšen je BDP na določenem zaokroženem geografskem področju in tega ne kaže pogojevati pri ustanavljanju LRF.

Priporočamo, da se z izjavo o nameri zajame (torej na strani občin) vsaj 20.000 prebivalcev (kar pomeni npr. štiri občine iz pete skupine občin oz. dve občini iz četrte skupine ali pa le eno iz tretje skupine po velikosti občin). Menimo, da zgornje meje ne gre nujno omejevati, je pa nujno upoštevati (če bi že prišlo do predloga za večje območje) prevelika območja kot možno nevarnost pri presoji primernosti. Razvojno partnerstvo naj bi vključevalo vsaj eno relevantno gospodarsko združenje (Območna zbornica v okviru GZS, OZS ali Združenja delodajalcev) oz. primerno število posameznih gospodarskih subjektov. Število prebivalcev naj bi zagotovilo relevanten občutek skupnosti, njenih potreb in povezanosti, vključitev gospodarstva pa minimalni nivo ekonomskega potenciala.

Predlagamo, da se kot odločilni kriterij upošteva pripravljenost določenega okolja za razvoj ideje LRF. Odločilno za uspeh LRF je kakšno podporo nosilec pridobi na začetku (po izkušnjah Poljske je zlasti pomembna podpora lokalne skupnosti) in ali ima možnosti za razvoj vseh bistvenih značilnosti lokalnega razvojnega partnerstva.

2.3. PRAVNI STATUS LRF

2.3.1. Pravna subjektiviteta LRF

Za delovanje LRF pravna subjektiviteta ni nujno potrebna. Vendar v praksi v pravnem in drugem prometu nastopa vrsta ovir, če bi bil LRF oblikovan npr. s sklenjeno družbeno pogodbo (v primeru katere bi lahko skrbnik oz. pooblaščenec za poslovanje sicer opravljajal posle, je pa vprašanje ali je takšen LRF prepoznaven v zunanjem okolju, ali je možen primeren nadzor itd.). Zato priporočamo, da je LRF organiziran kot pravna oseba z vsemi pravicami in obveznostmi v pravnem prometu.

2.3.2. LRF kot oseba javnega ali zasebnega prava

Ali je LRF oseba zasebnega ali javnega prava je v mnogočem odvisno od ustanovitelja oz. načina ustanovitve. Na Slovaškem npr. LRF ustanovijo NVO, zasebniki ali pa so ustanovljene po tripartitnem sistemu (NVO, lokalna vlada, lokalni podjetniki). V času analize (po našem vedenju in informacijah) v Sloveniji ni obstajal pravni subjekt, ki bi bil ustanovljen tripartitno za namene LRFja. V primeru soustanoviteljstva občine bi bil LRF subjekt javnega prava (verjetno javni sklad ipd.), kar bi bilo glede na cilje in namene LRF (v povezanosti na potrebe NVO) relativno neugodna rešitev. NVO so v preteklosti že pozivale k ustanovitvi javnih subjektov za podporo (npr. javnega sklada), zato opcija ni nujno nesprejemljiva. Druga (boljša) možnost je, da v primeru, da je lokalna skupnost ali druga oseba javnega prava ustanovitelj LRF, da se le ta oblikuje skladno z Zakonom o ustanovah – ta namreč določa, da je ustanova (ne glede na ustanovitelja) oseba zasebnega prava. Nasploh je soustanoviteljstvo občine ali subjekta javnega prava (v analizi sicer natančno obdelano ravno zaradi velikega pomena podpore lokalne skupnosti) problematično zaradi naglega spreminjanja političnih usmeritev na lokalnem nivoju (npr. Slovaška izkušnja) in posledično velike odvisnosti od dnevne politike. Zato menimo, da je najprimernejša rešitev, da je LRF oseba zasebnega prava in njegovi ustanovitelji NVO. Menimo, da ni ovira, če bi bili ustanovitelji tudi druge osebe lokalnega razvojnega partnerstva (če obstaja interes tudi med njimi), je pa pri organiziranju takšnega subjekta potrebno pozornost nameniti preprečitvi kolizije interesov in možnih zlorab sredstev ter ohranitvi neodvisnosti LRF.

2.3.3. Ali je statusna oblika LRF odločilna

Izkušnje tujine (Poljska, Bolgarija in drugi) kažejo da ne, enako zakonsko neomejevanje glede oblike. Pomembna je vključenost partnerjev v primerna telesa LRF, kar je v Sloveniji možno zagotoviti znotraj skoraj vseh oblik (zavod, društvo, ustanova ipd.). Druge oblike (zadruga, gospodarske družbe, gospodarsko interesno združenje) so po naši oceni manj primerne zaradi omejitev pri pridobivanju sredstev za nepridobitne namene (saj so ponavadi izključene iz razpisov), realna pa je možnost (v kasnejši fazi) sodelovanja med nepridobitno pravno osebo in gospodarskim subjektom.

Idealna statusna oblika bi bila zasebni sklad (s podobnimi omejitvami glede finančnega upravljanja kot veljajo za javne sklade, vendar ob zasebnem upravljanju in statusu), vendar ga slovenska zakonodaja ne pozna. Operativno gledano je društvo slaba izbira, boljša sta zavod in ustanova. Glede na namen LRF je najbolj smiselna ustanova. Problem je v ureditvi, ki ne dopušča ustanov zasebnega tipa, zaradi česar so le te relativno odvisne od pristojnega ministrstva.

Glede na predvideno (tudi) finančno dejavnost LRF je večja verjetnost težav pri registraciji zavoda in društva za te namene kot ustanove. Omenjena zakonodaja praktično ne ureja (npr. po vzoru javnih skladov, ki omejujejo tvegane naložbe ipd.) finančnega delovanja LRF, kar bo potrebno urediti s pogodbo med donatorjem in LRF.

Zakon o ustanovah dopušča, da besedo fundacija lahko v imenu ali firmi uporabljajo pravne osebe, ki so ustanovljene za splošnokoristne ali dobrodne namene in tega ne opravljajo kot pridobitno dejavnost. Te pravne osebe so vpisane v register oziroma evidenco pravnih oseb v skladu z zakonom, po katerem so ustanovljene. Zato tudi terminološko ni nujno pogojevati LRF s statusno obliko ustanove.

Ker LRF niso pravno urejeni, lahko kdorkoli na trgu (podobno kot pri nekaterih dejavnostih npr. zdravilstvu in mediaciji) nastopa kot LRF in to v kakršnikoli statusni obliki. Domet te analize in projekta je tako samo oblikovanje nezavezujočih priporočil, saj nikogar na trgu ni možno omejiti. Zato se je potrebno ob predstavljanju LRF v javnosti zavedati proste gospodarske pobude vseh subjektov. Tudi vsakokratni donator LRF lahko pogojuje, komu bo dal denar oz. kakšna statusna pravna oblika bo zanj jamstvo, da bodo sredstva primerno porabljena.

Ob zapisanem tako menimo, da statusna oblika ni odločilna, priporočamo pa, da se LRF oblikujejo kot splošnokoristne ustanove (ker zasebnih skladov v Sloveniji ne poznamo in ni realne možnosti, da bi v kratkem času vzpostavili takšne subjekte oz. zasebni skladi brez pravne osebnosti niso primerni za poslovanje LRF). Navedeno bi bilo koristno za prepoznavnost v javnosti (ista tipologija) in boljše povezovanje (lažje med istimi statusnimi oblikami). Drugih statusnih oblik ne gre izključevati, razen če obstaja resna verjetnost, da v konkretnem primeru LRF ne bo dosegal ciljev zaradi drugačne pravne organiziranosti.

2.3.4. LRF kot obstoječa organizacija in LRF kot nov subjekt

LRF se lahko ustanovi znotraj obstoječe organizacije ("posvojitev" LRF) ali pa kot nov subjekt. Poljske izkušnje kažejo, da je bolje če gre za nov subjekt, saj so slabosti organiziranja LRF v okviru obstoječih subjektov precejšnje, zlasti pa obstoječa organizacija:

- opravlja drugo dejavnost (pri čemer je sprejemljivo, če je ta dejavnost vsaj sorodna LRF dejavnosti);

- ponavadi v aktih nima predvidene dejavnosti LRF in je potrebna sprememba le teh, kar je lahko precej težko;
- ponavadi nima vzpostavljenih organov, ki bi jih LRF naj imel (aktivno vključeni partnerji itd.);
- v praksi pomeni prevzem nalog LRF "preusmeritev" pozornosti organizacije od prvotno zastavljenih ciljev, kar je slabo, zlasti če pride do tega samo zaradi možnosti za pridobitev sredstev, ki je ob ustanavljanju LRF realna in glede na potrebe organizacije (in pregovorno slabo finančno stanje večine organizacij) ponavadi zelo željena;
- opravlja druge dejavnosti in bi bila dejavnost LRF le del teh. Slabost je lahko možna kolizija interesov (med organizacijo in LRF), določitev prednostnih nalog organizacije, omejena kapaciteta kadrov itd.

Zato menimo, da je obstoječa organizacija primerna za LRF le, če kumulativno izpolnjuje naslednje pogoje (s čimer zagotavlja zakonito, fokusirano in kvalitetno izvajanje nalog LRF):

1. njeni akti določajo, da je njen namen namenjati sredstva za splošnokoristne programe javno organiziranih skupnosti ljudi (test formalnosti);
2. izključno ali v pretežni meri nudi aktivnosti in storitve LRF (test aktivnosti);
3. s svojim delovanjem pomembno prispeva k reševanju oziroma uresničevanju potreb lokalne skupnosti in je javno razpoznavna kot taka (test prepoznavnosti);
4. deluje skladno s strokovnimi standardi (test strokovnosti).

Glede na navedene slabosti posvojitve LRF v okviru obstoječe organizacije in majhno verjetnost, da je v Sloveniji možno najti takšne organizacije, menimo, da je sicer nujno najti obstoječe organizacije (izmed NVO, če te možnosti ni ali pa je interes med drugimi subjekti pa lahko tudi drugje), ki bodo nosilke razvoja LRF (NOSILEC) in bodo (ali znotraj sebe ali v lokalnem okolju) evidentirale in vključile posameznika kot odgovorno osebo za razvoj (CHAMIPON - PRVAK). S pomočjo nosilca in prvaka pa priporočamo, da se ustanovijo LRF kot novi pravni subjekti. Nosilec je primarno potreben tudi zaradi podpisov pogodbe itd. v začetni fazi izvajanja, preden je LRF ustanovljen.

V praksi bi to pomenilo (npr. v primeru ustanovitve ustanove približno 1-2 meseca - po zakonu odločitev ministrstva v 30 dneh - za ustanovitev in minimalno 100.000 SIT stroškov za ustanovitveno premoženje, seveda še boljše premoženje, ki bo "primerno" za doseganje ciljev). Vsebine razpisa TRUSTa je mogoče brez težav oblikovati po fazah (I. faza – ustanovitvena s pridobitvijo izjav o sodelovanju, pripravo in registracijo itd.) in na uspešnost izvedbe vezati tudi sredstva (pogojna sredstva).

Takšen model bi pomenil (sicer samo v fazi ustanavljanja) podobnost poljskemu (organizacija – ustanova in delniška družba), saj bi tu imeli nosilca (NVO oz. primeren subjekt), ki bi bil ustanovitelj (oz. organizator) ustanovitve LRF. Menimo, da dodatnih

gospodarskih subjektov ni potrebno ustanavljati (vsaj ne v prvi fazi), saj je mogoče finančne cilje dosegati tudi drugače (vzajemni skladi ipd.), lahko pa so predmet kasnejše ustanovitve, če bi pomagali pri doseganju LRF ciljev.

Pri ustanavljanju novih subjektov je potrebno (glede na poljsko izkušnjo, kjer so novi subjekti pomenili višjo finančno obremenitev) racionalizirati stroške. Možnost je, da nosilec (ali partnerji) ponudijo že obstoječe prostore oz. infrastrukturo za delovanje novega subjekta kot vložek v naravi, kar pomeni bistveno znižanje materialnih stroškov. Glede na nizko infrastrukturno zahtevnost delovanja LRF (delovno mesto za 1 osebo, telefon, računalnik) je to po naši oceni izvedljivo in odsvetujemo najem oz. nakup novih prostorov za delovanje LRF. To se lahko zahteva tudi kot pogoj pri razpisu za pridobitev TRUST sredstev.

2.3.5. Poseben pravni status LRF

Zakon ne ureja LRF, zato bi bilo mogoče pridobiti samo statuse, ki jih ureja druga zakonodaja. Takšnih statusov je cela vrsta, za LRF (pogojno) primerna sta status društva v javnem interesu in pa (že po zakonu) splošnokoristni status ustanove. Glede na (glej analiza) omejene posledice statusa menimo, da za delovanje LRF ni odločilen.

Poseben status LRF bi lahko uredili na državnem nivoju s posebnim zakonom oz. podzakonskim predpisom (npr. že omenjena Zakon o zasebnih skladih ali pa Zakon o podpornem okolju za splošnokoristno nepridobitno dejavnost (opisni naslov)), na občinskem nivoju pa s sprejetjem splošnega oz. primerne akta občine (odlok, odredba, pravilnik in navodila).

2.4. FINANCIRANJE LRF

2.4.1. Financiranje LRF kot konkurenca obstoječim shemam financiranja

LRF v slovenskem prostoru pomenijo novost. Pri uvajanju lahko v določenih okoljih pomenijo konkurenco obstoječim NVO, vendar je potrebno zavedanje da srednjeročno prinašajo številne prednosti, zlasti tudi za NVO. Njihova uspešnost bo v mnogočem odvisna tudi od višine novih (posebej zanje) zagotovljenih sredstev oz. stopnje soglasja vseh skupin (tudi NVO) v primerih prelociranja sredstev.

Ob tem je za uvajalno obdobje težko oceniti možnost pridobivanja novih, dodatnih sredstev. Po nekaterih raziskavah (npr. v gospodarstvu) obstaja pripravljenost, ob upoštevanju omejenih sredstev, financirati splošno koristne programe.

Financiranje s strani LRF naj ne povzroči dodatne (prevelike) etatizacije nevladnih organizacij, zato je potrebna previdnost pri določanju prednostnih področij financiranja LRF. Od posameznega okolja je odvisno ali LRF financira štipendije posameznikom, pri tem pa je potrebno upoštevati ali za takšno podporo že obstajajo drugi subjekti in pa

tudi, ali je (razvojno gledano) v skupnosti takšno zadovoljevanje potreb ocenjeno kot prednostno.

2.4.2. Pluralnost finančnih virov in njihova dosegljivost

V kakšnem deležu so različni viri pomembni za delovanje NVO (posledično pa vsaj približno primerljivo tudi za LRF) bo pokazala raziskava CRP s statističnimi podatki iz leta 2004. Če ne bo posebnih presenečenj lahko pričakujemo približno shemo financiranja v obsegu 45% iz lastnih sredstev, 30% od donacij in cca. 25% iz javnih sredstev države in lokalne skupnosti.

Kratkoročna rešitev je aktivno trženje pomena LRF ter zagotovitev njihovega posebnega položaja (predpisi, status na lokalnem nivoju, sporazumi o sodelovanju). Kot prednostno ocenjujemo vključitev LRF v oblikovanje politik (DRP, EPD) ter njihovo sodelovanje z regionalnimi agencijami za pridobitev evropskih sredstev. Izjemnega pomena je liberalizacija ekonomskih storitev na nepridobitnem področju ter dovoljevanje njihove ekonomske dejavnosti (še posebej v luči, da je to glavni vir dohodkov), pomembna pa je tudi sprememba davčne zakonodaje (kar nekaj predpisov). Kratkoročno bi kazalo (po vzoru Anglije) poskusiti pridobiti podporo vlade v smislu pilotskega projekta podpore in financiranja LRF. Glede na zakonodajo (in zaključevanje procesa) ocenjujemo, da ni realnih možnosti za pridobitev sredstev iz privatizacije državnega premoženja.

2.4.3. Minimalno ustanovitveno premoženje

V klasičnih statusnih oblikah NVO minimum ustanovitvenega premoženja ni predpisan (zadoščati mora za dosego ciljev organizacije). Npr. pri javnih skladih je 15 mio SIT. Zato je oblikovanje minimuma odvisno od možnosti pridobitve začetnega kapitala s strani LRF. V tujini je praksa različna (od zelo nizkih zneskov do visokih), v Sloveniji zakonodaja dopušča ustanovitev npr. ustanov z ustanovitvenim premoženjem od 100.000 SIT naprej. V praksi (podatki relativno stari, l. 1997) kažejo, da je premoženje ustanov nekje do 5.000 EUR (le redko večje), prihodek od upravljanja z njim majhen, saj so letno sposobne zagotoviti okrog 15.000 EUR, le najbolj uspešne tja do 200.000 EUR (nad 90 % ustanov nima polno zaposlene osebe).

Če bi LRF želeli resno poslovati v smislu upravljanja s premoženjem je (po ocenah nekaterih strokovnjakov) minimum oz. še smislen znesek 10.000.000 SIT (ne sicer nujno kot ustanovitveno premoženje, lahko tudi kot premoženjska baza - endowment). Zato morajo biti donatorji pazljivi pri razporeditvi sredstev, s katerimi bo lahko LRF razpolagal za kritje stroškov in tistih, ki bodo samo za upravljanje.

2.4.4. Javna sredstva na nacionalnem nivoju

LRF enako kot vsi ostali subjekti lahko kandidirajo na javnih razpisih (ministrstev ipd.). ta sredstva bi morala biti primarno namenjena za osnovno dejavnost LRF in (glede na omejitve v zakonodaji) ne za razdeljevanje sredstev naprej NVO oz. ciljnim skupinam. Za takšne razpise bi bilo potrebno določiti matično ministrstvo, ki bi nudilo sistemsko podporo LRFjem.

Če bi imeli iz naslova splošne koristnosti poseben status, bi dobivali sredstva pod tistimi pogoji, v skladu s posebnim zakonom oz. predpisi.

Obstajajo pa še naslednje možnosti pridobivanja sredstev brez javnih razpisov in sicer, če bi LRF:

- delovali kot društva v javnem interesu in bi se pogoji za dodelitev sredstev uredili s posebnim podzakonskim predpisom, sklepom vlade ali pristojnega ministra, ali
- delovali kot društva v javnem interesu oz. izvajalci javnih pooblastil in bi jih ne bi bilo več kot tri v državi, pogoji za dodelitev sredstev pa bi se uredili s sklepom vlade ali pristojnega ministra

Dobra rešitev (primeljiva s prakso češkega Investicijskega sklada za ustanove) bi bila tudi (so)financiranje LRF iz razvojnega sklada (javni sklad), če bi takšen sklad v Sloveniji obstajal.

2.4.5. Javna sredstva lokalne skupnosti

Na lokalnem nivoju bi imeli LRF imeli enak položaj kot vsi drugi prejemniki javnih sredstev iz občinskega proračuna (torej preko javnih razpisov), razen če bi njihovo financiranje uredili s sprejetjem splošnega oz. primerne akta občine (odlok, odredba, pravilnik in navodila).

Obstaja še možnost pridobitve koncesije, odsvojitve premoženja lokalne skupnosti in pa brezplačne ali subvencionirane uporabe infrastrukture lokalne skupnosti.

2.4.6. Pridobitna dejavnost LRF

Možne pridobitne dejavnosti iz naslova LRF dejavnosti so (poleg drugih klasičnih odplačnih dejavnosti) zlasti naslednje, ki so tesno povezane z doseganjem ciljev LRF:

- izvajanje razpisov za potrebe občin (manjše občine bi lahko po poljskih izkušnjah imele interes, da LRF prevzame dejavnost financiranja NVO iz naslova primarnih obveznosti občine);
- storitve za regionalne razvojne agencije povezane z vključevanjem nevladnih organizacij v programe in projekte, ki jih RRA podpirajo;

- storitve "ugotavljanje družbenih potreb" oz. "borza lokalnih potreb" ter druge storitve donatorjem pri razdeljevanju sredstev;
- storitve povezane z družbeno odgovornostjo (analiziranje, raziskave, spletne strani ipd.), med njimi krepitev zavedanja skupnosti o podjetjih, ki so družbeno odgovorna.

2.4.7. Donacije posameznikov

Medtem ko v ZDA sredstva posameznikov predstavljajo večinski del finančnih sredstev LRF, v Evropi, ki ima drugačno kulturo in tradicijo kot ZDA, donacije posameznikov znašajo le 10 % prihodkov.

Cilj LRF je pridobiti čim več donatorjev, da se zagotovi razpršenost, ki onemogoči prevelik vpliv posameznikov na odločanje o porabi sredstev. Z vidika trajnega obstoja je pomembno tudi, da LRF pridobi čim več velikih donatorjev.

Pri zbiranju sredstev od posameznikov je potrebno prej identificirati potencialne donatorje, preučiti na kakšen način pristopiti k njim, da se v njih vzpodbudi želja po donatorstvu, preučiti kako organizirati proces zbiranja sredstev, kako predstaviti potrebo po financiranju na prepričljiv način in kako pridobiti tako osebe, ki bodo darovale v enkratnem znesku kakor tudi tiste, ki se bodo zavezali za daljše obdobje. Potrebno se je zavedati kulturne tradicije države, pri čemer pa ta ne sme postati omejujoča. Ni potrebe, da bi bile akcije zbiranja sredstev namenjene samo najbogatejšemu sloju prebivalstva, ker se je v mnogih državah izkazalo, da darujejo revnejši sorazmerno celo več kot bogati.

V tujini so se na primer kot uspešne za zbiranje sredstev pokazale različne dražbe, prodaja izdelkov, ki so jih naredili otroci, dobrodelni koncerti ipd.

2.4.8. Družbena odgovornost gospodarskih subjektov

Zaželjene so donacije v sredstvih, kakor tudi vse druge oblike pomoči (v naravi, informacijskih tehnologijah, znanju, vključevanju strokovnjakov ipd.). Raziskava je pokazala, da je v Sloveniji velika priložnost zlasti v malih in srednjih podjetjih (večja naklonjenost le teh za podporo kot v povprečju držav EU).

Pomembno je priporočiti LRF, da dopustijo donatorjem možnost omejevanja sredstev za določen namen, ki ga podjetje zasleduje in je zanj najbolj motivirano.

Po našem mnenju v Sloveniji ne obstaja problem nizke ravni in razumevanja donatorstva na strani podjetij in posameznikov (po SWOTu nevarnost), saj menimo, da je filantropija solidno razvita, bi pa zagotovo dobila polet tudi z dodatnimi mehanizmi (promocija, davčne olajšave ipd.). Konkretne rezultate bo pokazala CRP raziskava,

pričakujemo, da se bo ohranil nivo cca. 30% sredstev za proračune NVO iz naslova donacij.

Opozoriti kaže, da je prednost, da podjetja, kjer je družbena odgovornost prisotna ostajajo redni donatorji (72%), težava je pri vstopanju novih (kar 44% jih tudi v prihodnje ne namerava donirati), kjer bodo potrebne motivacijske aktivnosti LRF. Težava je v omejenih sredstvih (kar za 45% podjetij), dejavnost LRF bo potrebna tudi pri pridobivanju javne podpore za sodelovanje podjetij (samo 12% podjetij je dobilo javno podporo za svoje doniranje).

2.4.8. Programi finančnih institucij

Praksa LRF v tujini (Italija, Nemčija) je, da dobivajo sredstva tudi od bank oz. finančnih institucij. Razvoj posebnih programov finančne podpore nepridobitnim projektom in LRF je pomemben cilj organizacij za podporo LRF, še posebej, ker v Sloveniji takšnih programov sploh nihče ne ponuja.

2.4.9. Upravljanje sredstev

Menimo, da bi (glede na predvideno enkratnost investiranja sredstev TRUSTa) v Sloveniji morali podprti model LRF z relativno visoko premoženjsko bazo in njenim upravljanjem kot pomembnim virom financiranja. Cilj LRF mora biti vsaj pokritje materialnih stroškov iz naslova premoženjske baze. Vendar le, če to v začetni fazi (ko je potrebno graditi na prepoznavnosti LRF) ne ovira dejavnosti LRF kot financerja splošnokoristnih programov.

Pazljivost je potrebna glede relativne prostosti razpolaganja s sredstvi, česar zakonodaja ne omejuje (razen omejitev glede ustanovitvenega premoženja, ni pa npr. omejitev glede varnosti naložb, ki jih najdemo v češki zakonodaji), zato je to nujna vsebina pogodbe med donatorjem in LRF.

Ocenjujemo, da so vlaganja v vzajemne sklade relativno varna in donosna naložba, njihova sprejemljivost pa je seveda odvisna tudi od vsakokratnega donatorja oz. ocene odgovornega organa LRF.

2.4.10. Sredstva za izvajanje regionalne strukturne politike

Ta sredstva (strukturni skladi, državne regionalne spodbude itd.) bi morala biti na prednostni listi LRF, zato je nujno vključevanje v oblikovanje temeljnih dokumentov (državni razvojni program, enotni programski dokument, regionalni razvojni programi itd.) in pa zelo tesno sodelovanje z vladnimi strukturami na tem področju. Zlasti sodelovanje z regionalnimi agencijami in navzočnost predstavnikov LRF in NVO v

razvojnih svetih za pripravo regionalnih razvojnih programov ocenjujemo kot ključno za nadaljnje črpanje sredstev iz tega naslova.

Glede na relativno slabo prepoznavnost mehanizma v nevladnim sektorju ocenjujemo, da so možnosti financiranja na kratki rok (v času ustanavljanja LRF) šibke, na srednji in dolgi rok pa bi to moral postati eden ključnih virov za delovanje LRF.

Mnogo bo odvisno tudi od uspešnosti Slovenije v pogajanjih za financiranje s sredstvi EU v obdobju od leta 2007 – 2013. Napovedovano povečanje sredstev bi lahko pomenilo tudi večje možnosti za financiranje LRF. Ob takšnem scenariju bi bilo možno vzpostaviti LRF v smislu dopolnjevanja nalog RRA, zlasti za ciljno skupino NVO. Potrebno bi bilo natančneje opredeliti njun medsebojni odnos.

2.4.11. Druga tuja sredstva

Kljub dejstvu, da morajo LRF šele dokazati svojo koristnost (kar lahko traja določen čas), in oceni, da bodo akterji relativno previdni in pragmatični pri njihovem uvajanju pričakujemo, da bo podpora TRUSTa (predvidoma do marca 2007) zadoščala, da bo vsaj enemu LRF uspel preboj in postal »vlečni konj« oz. primer dobre prakse za druga okolja.

Priporočamo, da TRUST vložiti sredstva v zaposlitve in materialne stroške (minimalne ob upoštevanju priporočil iz analize) in za dotacije (po vzoru Poljske), LRF pa s partnerji zagotovi matching sredstva vsaj v višini 50%, ki se namenijo za premoženjsko bazo. S pogodbo se tudi določijo »varne« naložbe teh sredstev.

Glede na omejena sredstva iz tujine bi moral skrbnik LRF in drugi subjekti, ki imajo interes za razvoj LRF skušati zagotoviti podporo tudi pri drugih virih (npr. sredstva norveške vlade).

2.5. DAVČNI STATUS LRF

LRF bo imel davčni status odvisen od svoje pravne oblike, načeloma je davčni status za nepridobitne pravne oblike primerljiv.

Kot ključno oviro vidimo obveznost plačila davka od dohodkov, ki jih bo LRF ustvaril s svojo pridobitno dejavnostjo (torej tudi investiranjem, naložbami ipd.). Slabost je tudi nenaklonjenost oz. nestimulativnost davčnih olajšav za donatorje (obstoječe zakonodaje in neobstoja nekaterih novih mehanizmov – npr. 1%). Tudi obdavčitev glede daril in dediščin ocenjujemo kot oviro za LRF. Glede na to, da LRF dobi 30% vseh svojih sredstev od donacij ocenjujemo, da je to ovira, ki ne more ustaviti razvoja LRF v okoljih, kjer jim bodo naklonjeni.

V Sloveniji ni koncepta 1% davčne olajšave (po SWOTu nevarnost), vendar ocenjujemo, da je to priložnost, saj v primeru, da bo takšen mehanizem vzpostavljen, še vedno obstaja možnost olajšav taksativno za LRF. Obenem izkušnje doniranja v okviru sedanjih možnosti kažejo, da je filantropija razvita in obstajajo prakse uspešnega zbiranja sredstev (UNICEF, ipd.), res pa je, da je mnogokrat omejena na določena, tradicionalna področja. Raziskave kažejo, da so ljudje na lokalnem nivoju še posebej naklonjeni in donirajo, če bodo LRF le primerno predstavljeni.

2.6. DEJAVNOSTI LRF

Sklop možnih dejavnosti za LRF v Sloveniji glede na ugotovljene potrebe:

- Iskanje sredstev (zbira, upravlja in razdeljuje finančna sredstva za trenutne in dolgoročne koristi lokalne skupnosti).
- Finančno upravljanje (LRF je varuh dobljenih sredstev, ki jih investira in nadzira njihovo porabo).
- Storitve za donatorje (LRF donatorjem ponuja fleksibilne, stroškovno učinkovite storitve, ki so prilagojene njihovim interesom in kapacitetam. Donatorji lahko nakažejo sredstva brez omejitev ali z omejitvami. Donatorjem ponuja tudi druge storitve, npr. storitve povezane z družbeno odgovornostjo (analiziranje, raziskave, zagotavljanje javne podpore podjetjem, ki donirajo, pomoč pri pridobivanju mnenj posameznikov in NVO, neodvisne spletne strani o družbeni odgovornosti ipd.). Sem bi lahko šteli tudi storitve za regionalne razvojne agencije povezane z vključevanjem nevladnih organizacij v programe in projekte, ki jih RRA podpirajo).
- Storitve za NVO (LRF pomagajo pri pridobivanju informacij o sredstvih in razvojnih vsebinah, pridobivanju sredstev, vzpostavljanju partnerstev, finančnem ovrednotenju prostovoljnega dela NVO ipd.)
- LRF ugotavlja potrebe skupnosti storitve ("ugotavljanje družbenih potreb", lahko tudi organizira "borzo lokalnih potreb") in podpira razvijanje programov za njihovo zadovoljevanje (razvoj skupnosti) ob upoštevanju celostnega razvoja skupnosti. Ugotavljanje potreb lokalne skupnosti naj bo transparenten proces, po možnosti z vključitvijo prebivalk in prebivalcev
- LRF financira programe, ki zadovoljujejo prednostne potrebe skupnosti (financiranje skupnosti). Prioritete se oblikujejo na podlagi spremljanja lokalnih pogojev, analize manjkajočih storitev in sredstev in z reagiranjem na spreminjajoče se potrebe. Pri financiranju upošteva načelo primarnosti NVO (ob jasni opredelitvi kdo so NVO).

- Vodenje skupnosti. LRF kot pospeševalec, sklicatelj sestankov, pobudnik ali posrednik prispeva k vodenju reševanja problemov (mediacijska vloga v skupnosti).
- Spodbujanje filantropije, zlasti s prepoznavanjem družbenih potreb, promocijo dobrih praks, mreženjem in krepitevijo sodelovanja med različnimi družbenimi subjekti in podpiranjem projektov in programov za osveščanje o pomembnosti filantropije.
- Pospešuje prostovoljno delo in ga finančno vrednoti. V okviru finančnih podpor v NVO s tehnokratskim upravljanjem (profesionalci oz. strokovnjaki upravljajo organizacijo ter oblikujejo njene programe) krepi sodelovanje prostovoljcev in ga pospešuje tudi s smiselnimi ukrepi (npr. pogoji ob financiranju), vezanimi na podporo razvoju oz. financiranje same organizacije. V demokratskih organizacijah (kjer so prostovoljci udeleženi pri pripravi programov in upravljanju) je takšno pogojevanje nepotrebno oz. mu bodo nevladne organizacije tega tipa lažje zadostile.

Zaradi vsega navedenega so LRF mehanizem lokalnega razvojnega partnerstva in ne le nova NVO, kar je nujno poudarjati pri njihovi promociji, zlasti v uvajalnem obdobju.

2.7. UPRAVLJANJE IN NADZOR LRF

2.7.1. Človeški viri

Modeli LRF v različnih državah (Anglija, Slovaška) kažejo, da LRF ne zaposlujejo veliko ljudi. Menimo, da bi morala biti (po angleškem vzoru) vsaj ena oseba (vsaj delno) zaposlena. Oseba naj bi imela znanja s področja financ (slovaška izkušnja).

Izjemnega pomena je zagotoviti podporo osebam odgovornim za poslovanje, zlasti s strani organizacij za podporo. Obenem priporočamo mreženje in izmenjavo izkušenj zaposlenih v LRF med seboj, enako tudi za vodilne kadre.

Menimo, da je odločilnega vključitev LRF v sheme že vzpostavlje stokovne pomoči (npr. katalog podjetniških svetovalcev in sistem vavčerskega svetovanja pri Pospeševalnem centru za malo gospodarstvo - PCMG).

2.7.2. Organi in sodelovanje javnosti

LRF zagotavlja preglednost in nadzor nad gibanjem sredstev ter spremljanje učinkov. LRF zagotavlja sodelovanje partnerjev in javnosti pri svojih dejavnostih.

Glede na statusno obliko je to mogoče v okviru organov, ki jih predvideva zakonodaja oz. ob dodatnih (diskrecijskih) organih. Pogledjmo primer ustanove, ki ima naslednje organe:

- upravlja jo uprava, ki ima najmanj tri člane. Člani ne morejo biti osebe, ki so zaposlene v ustanovi in osebe, ki opravljajo nadzor nad ustanovo. Uprava skrbi za izvajanje namena ustanove in zastopa ustanovo. Uprava ima predsednika uprave, ki ga izvolijo člani izmed sebe.

Ustanova ima lahko po zakonu tudi druge organe (v skladu z aktom o ustanovitvi in pravili ustanove). V primeru LRF bi takšni organi lahko bili (poimenovanja organov so zgolj informativna):

- "ocenjevalne komisije", katerih naloga je ocenjevanje primernosti prijavljenih programov za financiranje;
- "nadzorni odbor" z vlogo nadzora; za člane so zaželjena znanja s področja financ;
- "častni odbor" (po vzoru Anglije) oz. "odbor prijateljev" (po vzoru Nemčije), ki ga sestavljajo znani ljudje iz LS, ki pomagajo pri promociji LRF;
- "zbor" (npr. po vzoru lokalnih porot iz Anglije), ki določa LRFju prednostne naloge za financiranje in razvoj.

Vsi organi so lahko sestavljeni iz predstavnikov donatorjev, lokalne skupnosti, uporabnikov storitev NVO, ki jih LRF financira itd. oz. so ti smiselno vključeni vanje.

2.8. ORGANIZACIJE ZA PODPORO LRF

2.8.1. Skrbnik razvoja LRF v Sloveniji

Glede na časovno omejenost partnerskega projekta pod okriljem RECa je pomembno, da se pravočasno odloči, kdo bo skrbel za sistemski razvoj LRF v Sloveniji po poteku projekta. Ocenjujemo, da so brez skrbnika, ki bi skušal na sistemski ravni pomagati pri razvoju LRF možnosti za njihov uspešen zagon bistveno manjše. Zato predlagamo TRUSTu, da pravočasno preko javnega poziva izbere najprimernejšega izvajalca skrbništva. Skrbništvo se ne izključuje s podpornim skrbnikom LRF in Podporno mrežo LRF.

2.8.2. Podporni skrbnik LRF

Je organizacija, ki nudi storitveno in svetovalno dejavnost posameznim LRF. Skrbništvo se ne izključuje s skrbnikom razvoja LRF in Podporno mrežo LRF.

2.8.3. Podporna mreža LRF

Vanjo se združujejo posamezne LRF z namenom skupnega nastopanja in zasledovanja skupnih interesov. Njihova je tudi odločitev ali gre za formalizirano ali neformalno obliko. Pomembno je pridobiti podporo, možnosti sta zlasti TRUST in pa razpis Ministrstva za javno upravo za horizontalne NVO mreže (problem utegne biti čas, če bo razpis pred jesenjo 2005, kot je MJU napovedal).

V okviru podporne mreže LRF priporočamo tudi ustanovitev sekcij vodij LRFjev in zaposlenih LRFjev, saj je (posebej v začetnem obdobju) nujno krepiti medsebojno sodelovanje in izmenjavo izkušenj.

Podporna mreža bi lahko nudila tudi podporo donatorjem oz. njihovim združenjem (administrativno oz. drugo potrebno pomoč za delovanje).

Naloge podporne mreže se ne izključujejo z nalogami skrbnikom razvoja LRF in podpornim skrbnikom LRF (še posebej ob ustanavljanju bi bilo smiselno združevati vse te naloge pod isto streho, bistveno je zavedanje njihovih različnih pomenov).

DEJAVNOSTI PODPORE

Dejavnosti podpore so zlasti podporne storitve za LRF:

- izobraževanje in svetovanje (o gradnji mrež, zbiranju sredstev in finančnem upravljanju, pravnih storitvah, računovodstvu, itd.)
- izdajanje različnih vodnikov ("Kako ustanoviti LRF", "Vodnik za upravljanje LRF« ipd.)
- vzpostavljanje standardov kakovosti in kodeksov poslovanja LRF (ob nekaterih slabih izkušnjah iz tujine npr. Slovaška potrebna pazljivost ter upoštevanje domačih znanj – npr. Socialna zbornica)
- oblikovanje vzorcev dokumentov, kot so statuti, poslovniki ipd.
- informiranje preko elektronskega časopisa, spletna stran
- izgradnja programske opreme za vodenje LRF
- mreženje: redni sestanki voditeljev LRF, izmenjava izkušenj ipd.
- finančno vrednotenje prostovoljnega dela
- finančna pomoč posameznim LRF v posebej utemeljenih primerih

in pa dejavnosti za uspešno umestitev LRF v zunanji prostor:

- sodelovanje s partnerji (LS, PCMG, razvojne agencije, gospodarstvo itd.) ter zagotavljanje njihove pomoči za LRF
- motiviranje gospodarskih subjektov za doniranje
- razvoj filantropije
- sooblikovanje programov bančnih institucij za podporo LRF
- sodelovanja s tujimi LRFji in donatorskimi organizacijami

- predstavljanje modela LRF v javnosti in promocija, predvsem preko publikacij, informacijskih letakov, brošur o mreži
- organiziranje nacionalne konference LRF
- možna bi bila tudi dejavnost na področju spremljanja družbene odgovornosti (zbirna spletno stran za vodenje podatkov in raziskave o družbeno odgovornosti, izdaja letnega neodvisnega poročila, spletno stran ipd.)

2.9. LRF INFO LIST

2.9.1. Terminološki pomen LRF

Na določenem zemljepisnem območju delujoča pravna oseba, ki ima materialna sredstva za splošnokoristne namene javno organizirane skupnosti ljudi in svoje dejavnosti ne opravlja kot pridobitne.

2.9.2. Kaj je LRF

LRF je nepridobitna oblika lokalnega razvojnega partnerstva namenjena razvoju in financiranju splošno koristne dejavnosti.

2.9.3. Kaj je namen LRF

Namen LRF je razvoj in financiranje splošno koristne nepridobitne dejavnosti.

2.9.4. Kakšno podporo nudi LRF

LRF ugotavlja potrebe skupnosti in podpira razvijanje programov za njihovo zadovoljevanje (razvoj). LRF financira programe, ki zadovoljujejo prednostne potrebe skupnosti (financiranje).

2.9.5. Kje in komu LRF nudi podporo

LRF nudi podporo na področju, ki ga pokriva lokalno razvojno partnerstvo. Po načelu primarnosti nudi LRF podporo primarno nevladnim organizacijam.

Načelo primarnosti pomeni, da LRF financira nepridobitno dejavnost drugih subjektov (javni subjekti, gospodarske družbe, posamezniki) če so kumulativno izpolnjeni naslednji pogoji (test primarnosti):

- neostoj NVO kot subjekta, ki bi lahko zadovoljil prednostno potrebo skupnosti
- LRF oceni, da bi razvoj zadovoljevanja v okviru obstoječe NVO ali podpora ustanovitvi novi NVO ogrozil (stroškovno in časovno) primerno zadovoljitev prednostnih potreb skupnosti.

Za ogrožanje ne šteje, če skupni strošek razvoja za obdobje 5 let ne presega stroškov izvajanja izven NVO za več kot 25% sredstev za takšno obdobje in časovni zamik ni večji od 1 leta.

LRF odstopi od izvajanja načela primarnosti, če:

- med NVO oz. posamezniki ni interesa za opravljanje takšne dejavnosti ali
- če skupnost izrecno ne želi, da se takšen program izvaja v NVO.

2.9.6. Dejavnosti LRF

Dejavnosti LRF so:

Sklop možnih dejavnosti za LRF v Sloveniji glede na ugotovljene potrebe:

- Iskanje sredstev
- Finančno upravljanje
- Storitve za donatorje
- Storitve za NVO
- Razvoj skupnosti
- Financiranje skupnosti
- Vodenje skupnosti
- Spodbujanje filantropije
- Pospešuje prostovoljno delo

2.9.7. Zakaj so LRF potrebni

Argumenti za vzpostavitev LRF po skupinah⁵:

1. nevladne organizacije

- krepitev NVO sektorja, da se bo kot enakovreden sogovornik vključeval v partnerstvo z ostalimi sektorji;
- spodbujanje enakomernega razvoja NVO v Sloveniji in participacije posameznikov v teh organizacijah;
- decentralizacija NVO (razvoj po celotni Sloveniji in ne samo v večjih mestih);
- konstanten, dolgoročen vir za financiranje splošno koristnih projektov, ki jih izvajajo NVO na lokalni ravni;
- možnost za učinkovitejše delovanje NVO na lokalni ravni;
- omogočanje razvoja organizirane civilne družbe na lokalnem nivoju.

2. lokalna skupnost

- spodbujanje regionalnega in lokalnega razvoja;
- decentralizacija, LRF se dobro umeščajo v razmišljanja o vzpostavitvi regij in prenosu moči in denarja na lokalno raven;
- lokalne agencije dobijo možnost pridobivanja evropskega denarja;
- podpiranje družbeno koristnih dejavnosti v lokalnih skupnostih in s tem rast blaginje.

3. donatorji

- pregled in nadzor nad gibanjem sredstev in spremljanje učinkov (omogočen vpliv na sredstva – omejene in neomejene donacije, denar porabljen v skladu z dobro prakso projektnega managementa);
- redno obveščanje o porabi in učinkih podarjenih sredstev;

---

⁵ Nekatere argumente lahko uvrstimo v več skupin. Da bi se izognili podvajanju, smo jih uvrstili le v najustrznejšo.

- LRF omogočajo podjetjem in drugim institucijam, da s svojimi donacijami izkazujejo družbeno odgovornost.

4. posamezniki

- konkretni odgovori na potrebe lokalnega prebivalstva;
- razvoj storitev in iniciativ v skupnosti;
- aktivno vključevanje ljudi in skupin za čim večjo participacijo in čim širšo bazo ljudi, ki so se sposobni in voljni spopadati s problemi skupnosti.

5. splošno

- pospeševanje filantropije in prostovoljnega dela;
- dokazana učinkovitost sistema za vse vpletene (končni uporabniki, izvajalci, donatorji) na podlagi izkušenj iz tujine;
- vsi trenutni ključni slovenski dokumenti navajajo PARTNERSTVO kot mehanizem doseganja ciljev (tudi krepitev splošne ozaveščenosti, da je rast blaginje možna le v okviru partnerstev) – koncept LRF ponuja možnost takšnega partnerstva;
- transparentnost delovanja (redno obveščanje, sodelovanje partnerjev, vseh skupin lokalnega prebivalstva in javnosti pri delovanju itd.);
- cenovno učinkovito upravljanje z denarjem, stremljenje za čim nižjimi operativnimi stroški (ne več kot 10%);
- krepitev usposobljenosti akterjev na lokalni ravni za črpanje evropskih sredstev;
- razvoj vrednot (altruizem, solidarnost);
- povečanje sofinanciranja s strani občin;
- osredotočenje na določen teritorij in dobro poznavanje tega teritorija (potrebe, priložnosti, ljudje in institucije);
- iskanje novih idej in pristopov.